

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра мистецтвознавчої експертизи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В. *С.В. Іванов*
« _____ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОСТМОДЕРНИЙ ДИСКУРС У МИСТЕЦТВОЗНАВСТВІ

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво,
реставрація
освітній рівень третій (доктор філософії)
вид дисципліни за вибором

Форма навчання денна
Навчальний рік 2019/2020
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма підсумкового контролю:
диференційований залік

Викладач:

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « _____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « _____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « _____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « _____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник(и):

Солярська-Комарчук Ірина Олегівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту _____

_____ (Дичковський С.І.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____

_____ (Карпов В.В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.   Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

Схвалено науково – методичною радою Академії

_____

Протокол від « ___ » _____ 20__ року № ___

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

(Іванов С.В.)

(прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 20__ року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Постмодерний дискурс у мистецтвознавстві», що викладається на II курсі аспірантури є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують мистецтвознавчий профіль науковця-фахівця в галузі образотворчого мистецтва й визначають необхідні навички для здійснення наукового аналізу сучасних вітчизняних та зарубіжних художніх творів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Антропологія мистецтва», «Соціокультурне проектування в мистецтві», «Східнохристиянське мистецтво».

2. Мета дисципліни – розкриття основних концептів постмодерного дискурсу та виявлення їх впливу на формування новітніх художніх практик та мистецтвознавчих теорій.

3. Завдання:

- формування знань щодо становлення постмодерних філософських концепцій та їх впливу на сучасні художні практики;
- формування знань щодо провідних естетичних теорій видатних представників постмодернізму;
- формування знань щодо розуміння нових художніх концепцій провідних мистецтвознавців;
- формування знань щодо розуміння прояву постмодерних концепцій у різних художніх практиках (образотворче мистецтво, скульптура, архітектура);
- формування знань та навичок щодо використання художніх концепцій постмодернізму під час написання дисертаційного дослідження.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- знання щодо особливостей розвитку світової художньої культури протягом XX ст.;
- знання щодо світоглядних та художніх особливостей європейського авангарду;
- знання щодо особливостей розвитку мистецтвознавства у першій половині XX ст.;
- знання щодо особливостей розвитку української художньої культури протягом XX ст.

Опановуючи навчальну дисципліну аспірант повинен дотримуватися академічної доброчесності, визначеної в НАКККіМ.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			

			оцінювання (за необхідності)	
ОК. 13	Знати понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни; причини та особливості розвитку стилістичних напрямків в українському мистецтві ХХ ст.	Лекції	Опитування, тестування, перевірка практичних завдань	20%
ОК. 13	Вміти розрізняти стилістичні ознаки напрямків, поширених в українському мистецтві ХХ ст. та виділяти художню манеру окремого майстра	Лекції	Опитування, тестування, перевірка практичних завдань	20%
ОК. 13	Знати історико-культурні чинники формування мистецьких напрямків в Україні у ХХст. Розрізняти новітні методи вираження, побудову нової образності та формування новітніх смислів	Лекції	Опитування, , перевірка презентацій, перевірка, практичних завдань	30%
ОК. 13	Застосовувати отримані знання на практиці; вміти використовувати навички аналізу українського мистецтва ХХ століття, ефективно проводити атрибуцію відповідних творів мистецтва	Лекції	Опитування, , перевірка презентацій, перевірка, практичних завдань	30%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					
Грунтовні знання історії образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації, мистецтвознавчої експертизи, основ законодавства у галузі культури і мистецтв	ПР 01				
Глибокі знання визначеної сфери дослідження у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії		ПР 02			
Володіння техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції мистецьких творів і пам'яток культури			ПР 03		
Здатність до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, рефлексії, самовдосконалення та продовження професійного розвитку				ПР 10	
Здатність вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик				ПР 11	
Здатність аналізувати актуальний стан та тенденції розвитку сучасного мистецтва					ПР 12

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККІМ» від 16 грудня 2015 р.).

7.1. Форми оцінювання здобувачів вищої освіти:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗР* (тест): – 25 балів/ 15 балів**.
2. Самостійне завдання 1: РН 1.2. – 20 балів/ 12 балів.
3. Самостійне завдання 2: РН 1.3. – 20 балів/ 12 балів.

4. Проведення колоквиуму: РН 1.3. – 15 балів/ 9 балів.

5. Підсумкова контрольна робота (екзамен): – 20 балів / 12 балів.

* ЗР – змістовий розділ.

** максимальний бал/ порогів бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: диференційований залік.

7.2. Організація оцінювання.

Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у колоквиумі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).

Зразки тестових завдань для контрольної роботи, перелік самостійних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою у Навчально-методичному комплексі з даної дисципліни.

Зміст курсу складає єдиний змістовний розділ. Змістовий розділ включає лекції, самостійну роботу здобувачів вищої освіти, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

<u>Змістовий розділ</u>				Підсумко ва робота / залік
80 залікових балів (максимум)				
Самостійна робота 20 (максимум)	Контрольна робота 25 (максимум)	Колоквиум 15 (максимум)	Самостійна робота 20 (максимум)	20 (максимум)

Умовою допуску до підсумкової роботи (диференційованого заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у колоквиумі, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / залік	Підсумков а оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Диференційований залік виставляється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право, отримати підсумкову оцінку за диференційований залік за результатами контролю.

Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на диференційованому заліку є обов'язковою.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план передбачає 14 занять.

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Прак.	СРС
1	2	3	4	5	6
3 семестр					
Змістовий розділ «Постмодерний дискурс у мистецтвознавстві»					
1.1	Витоки постмодерних художніх концепцій у європейській філософії ХХ ст.	12	4	-	8
1.2	Поняття дискурсу та його використання у філософських концепціях постмодернізму	6	2	-	4
1.3	Вклад філософів ХХ ст. у формування нових естетичних положень. Естетичні принципи представників феноменології	6	2	-	4
1.4	Вплив герменевтики на формування нових художніх задач. Вклад М.Фуко	6	2	-	4
1.5	Вплив вчення Ж.Дерріди та Ж.-Ф.Ліотара на сучасне мистецтво	6	2	-	4
1.6	Вплив вчення Ж.Батая та У.Еко на сучасне мистецтво	6	2	-	4
1.7	Нові мистецтвознавчі пошуки у роботах Розалінди Краус	6	2	-	4
1.8	Нові мистецтвознавчі пошуки у роботах Боніто Оліви. Трансавангард та його забарвлення	7	2	-	5
1.9	Постмодерний пафос сучасного образотворчого мистецтва	14	4	-	10
1.10	Розвиток скульптури у контексті постмодерну	7	2	-	5
1.11	Розвиток архітектури у контексті постмодерну	7	2	-	5
1.12	Використання постмодерних концепцій у написанні дисертаційного дослідження в галузі мистецтвознавства	7	2	-	5

Всього за навчальною дисципліною	90	28	-	62
---	-----------	-----------	----------	-----------

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – **28 год.**

Самостійна робота - **62 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Выготский Л. С. Психология искусства. Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 1998. 480 с.
2. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття. Київ, 1997. 224 с.
3. Лиотар Ж.Ф. Ответ на вопрос: Что такое постмодерн? // Ad Marginem ' 93. Ежегодник Лаборатории постклассических исследований Института философии РАН. М., 1994. С. 305.
4. Личковах В. Некласична естетика в культурному просторі ХХ - поч.ХХІ століть: монографія / В. Личковах. К. : НАКККіМ, 2011. 224 с.
5. Петрова О.М. Мистецтвознавчі рефлексії: Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ століття - початку ХХІ ст.: 36. ст. - К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2004. 400 с.
6. Современная западная философия: Словарь. М.: ТОН, Остожье, 1998. 544с.

Додаткові:

1. Біла А. Сюрреалізм. Київ: Темпора, 2010. 208 с.
2. Біла А. Футуризм. Київ: Темпора, 2010. 248 с.
3. Банфи А. Философия искусства / А. Банфи / предисл. К. М. Долгова; пер. с итал. Г. П. Смирнова. М.: Искусство, 1989. 384 с.
4. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000-х / В. Бурлака. К.: Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. 206 с.
5. Вейз Дж. Времена постмодерна. М., 2002. 240с.
6. Вербицька О. Тіло як текст: семіотика постмодерністичного розуміння // Вісник Львівського університету. Серія: Філософські науки. 2009. Вип. 12. С. 85-91.
7. Гадамер Г.-Г. Естетика і герменевтика // Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Київ: Юніверс, 2001. 280 с.
8. Головаха И. Социальное значение асоциальных граффити (Бытование и функции современных киевских граффити) // Социология: теория, методы, маркетинг. 2004. № 2. С. 64-77.
9. Дженкс, Ч. Язык архитектуры постмодернизма / Ч. Дженкс. М.: Стройиздат, 1985. 137 с.
10. Зонтаг С. Хеппенинг: искусство безоглядных сопоставлений / С. Зонтаг // Мысль как страсть : Избранные эссе 1960-70-х годов / сост., общ. ред., пер. с фр. Б. Дубина ; пер. с англ. В. Голышева и др. М.: Русское феноменологическое общество, 1997. С. 37-45.
11. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста та В.Тейлора; пер з англ. В. Шовкун; наук. ред. пер. О. Шевченко]. - К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. 503 с.
12. Кан Е. В начале было слово, и слово было «contemporary art» / Е. Кан // Арт-курсив / ПСМ НАМ України. 2010. № 5. С. 13–16.
13. Каган М.С. Философия культуры. СПб., 1996. С. 383.
14. Левчук Л. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика. – Київ: Либідь, 2002. 250 с.
15. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна. – М.; СПб., 1998. С. 12.
16. Лиотар Ж.-Ф. Заметки о смыслах «пост» // Иностранная литература. 1994. № 2. С. 56 – 59.
17. Липовецкий М. Паралогии. Трансформации (пост)модернистского дискурса в культуре 1920 – 2000-х годов. – М., 2008. С. 462.
18. Лифшиц М. Искусство и современный мир. М.: Изобразительное искусство, 1978. 384 с.
19. Ложкіна А. Ройтбурд у дзеркалах. // О. Ройтбурд. Амальгама. Галерея «Колекція». 2007-2008.
20. Лотман Ю. Статті по семиотике культуры и искусства. Санкт-Петербург, 2002. 544 с.

21. Мерло-Понти М. Око и дух. М., 1992. 63с.
22. Панофский, Э. Этюды по иконологии / Э. Панофский. СПб.: Азбука-классика, 2009. 430 с.
23. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ- ХХІ століть // Ін-т проблем сучасн. мистецтва Акад. мистецтв України. - К.: ВХ [студіо], 2008. 187 с.
24. Сидор-Гібелінда О. Українці на Венеційській бієнале: сто років присутності. Київ, 2008. 291 с.
25. Сиротинська Н., Карпов В. Neuroart: мистецтво пізнання людини. Київ: НАКККіМ, 2019. 80 с.
26. Соболев О.М. Постмодерн і майбутнє філософії. Київ: Наукова думка, 1997. 187 с.
27. Соловйов О. Рефлексії 90-х. // Галерея. 1999. № 1.
28. Бишоп К. Социальный поворот в современном искусстве // ХЖ № 58-59, 2005. <http://moscowartmagazine.com/issue/30/article/509>
29. Дианова В.М. Постмодернистская философия искусства: истоки и современность. – СПб., 2000. – URL: http://window.edu.ru/catalog/pdf2txt/425/66425/38586?p_page=19
30. Шенталь А. Новый проект «Теорий и практик»: что такое современное искусство [Электронный ресурс]: Режим доступа: <http://theoryandpractice.ru/posts/7769-contemporary>
31. Эко У. Заметки на полях «Имени Розы». URL: <http://tululu.ru/read8034/16/10>

10. Додаткові інформаційні ресурси (інтернет ресурси):

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. www.nibu.kiev.ua/ Національна історична бібліотека України
3. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
4. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України»
5. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
6. <http://www.etnolog.org.ua/> Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України.